

Verket

Månedens kulturminne for mars knyttes til Natur- og idrettsforvaltningens fokusering på Lysakerelvens turmuligheter og kvaliteter året rundt.

“Verket” (Grinidammen 1-3 på Eiksmarka) er en boligbrakke som ble oppført for arbeidere ved Grini Teglverk tidlig på 1800-tallet. Bygningen har laftet tømmerkjerne og krypkjeller. Den ligger tett inntil Griniveiens tidligere trasé og speiler seg i Lysakerelven. Elven renner stille her på grunn av demningen ved Grini mølle. Mellom veien og elven ligger det grunnmursrester etter et bryggerhus som har tilhørt boligbrakken. Den drøyt hundre år yngre uthusrekken bak “Verket” er murt inn i berget, har doble dører og har vært brukt som kjølerom. Vedskjulet ovenfor er av nyere dato.

“Verket” er en firemannsbolig i to etasjer. Leilighetene er på 54 kvm, og inneholder kjøkken, stue, soverom og bad. Etter at teglverket ble nedlagt har sagbruksarbeidere på Fossum Bruk bodd i huset. Tidligere bodde det barnefamilier i leilighetene mens det i dag først og fremst bebos av enslige.

Som navnet tilsier, har eiendommen tilhørt Grini gård. Grini var en del av Bogstadgodset som Peder Anker kjøpte i 1775. Teglverket ble anlagt av ham i 1790-årene og ble drevet videre av senere slektsledd. Da baron Harald Wedel Jarlsberg solgte Grini gård i 1854, fulgte ikke eiendommene langs elven med. Mølle, sagbruk, stampe, teglverk, kalkbrenneri og husmannsplassene langs elven ble beholdt. I 1876 ble det gamle teglverket erstattet av et nytt, moderne med egen vannturbin og til sist nedlagt i 1902.

Teglverkstomten lå der Holmenkollbanens tennisbaner ligger i dag (mellom T-banesporet og Aspeveien), og leirtaket lå der trikkesporet ble lagt med Røabanens forlengelse til Grini i 1948. Tennisbanene er regulert til boligtomter.

Litteratur og referanser:

- Borgen, Per Otto : Asker og Bærum leksikon, 2006
- Espeland, Gard: Neste stopp ... Eiksmarka, 2000
- Mohus, Arne: Stedsnavn i Bærum, Oppmålingsvesenet, Bærum kommune, 1987
- Tveter, Runa: Eiksmarka Vel, Eiksmarka i går, i dag, i morgen, 1975
- Sandem, Tore: Løvenskiold Vækerø

Liv Frøysaa Moe